

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valmiuslain ja asevelvollisuuslain 79 §:n muuttamisesta (HE 63/2022 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnassa on käsiteltävänä Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valmiuslain ja asevelvollisuuslain 79 §:n muuttamisesta (HE 63/2022 vp). Pyytänyt kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä valmiuslain ja asevelvollisuuslain muuttamisesta. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on saanut kutsun asiassa asiantuntijana kuultavaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

SKAL pitää perusteltuna ja tärkeänä, että poikkeusolojen määritelmään lisätään erilaisiin hybridiuhkiin liittyvä uusi kuudes kohta aiempien viiden lisäksi. Näin valmiuslain mukaiset poikkeusolojen määritelmät vastaavat paremmin tämän päivän uhkakuviiin.

Korona-aika toi esille ja aiempaa paremmin yleiseen tietoisuuteen, kuinka laajasti yhteiskunta ja elinkeinoelämä ovat riippuvaisia toimivista kuljetuksista ja logistiikasta. Haasteet logistiikkaketjuissa heijastuvat hyvin nopeasti laajalti koko yhteiskuntaan. Myös Suomen huoltovarmuuden kannalta kotimainen kuljetus- ja liikennesektori on yksi kriittisistä toiminnoista.

Edellä kuvatun perusteella onkin ilmeistä ja siten perusteltua, että tarpeen niin vaatiessa on viranomaisilla oltava toimivaltuudet yhteiskunnan turvallisuuden, toimivuuden ja sotilaallisen puolustusvalmiuden sekä väestön suojelun ja toimeentulon kannalta välttämättömien kuljetusten ohjaamiseksi myös tämän uuden kohdan mukaisissa poikkeusoloissa. SKAL näkee perusteltuna, että uuden poikkeusolojen määritelmän mukaisissa oloissa on mahdollisuus ottaa käyttöön valmiuslain 10.luvun kuljetusten ohjaamista ja polttonesteen säännöstelyä koskevia pykäläiä.

Kuljetusten ohjaamisen ja erityisesti polttonestesäännöstelyn osalta on kiinnitettävä huomiota tehtävien toimeenpanokykyyn määritettyjen viranomaistoimijoiden osalta pykälien 67-69§ ja 73-75§ mukaisesti. Ajantasaiset kuljettajat ja ajoneuvokalustoa koskevat varaukset ovat myös keskeisessä roolissa kuljetuslogistiikan onnistumisessa poikkeusoloissa ja niihin tulee kiinnittää huomiota viranomaistoimijoiden ja elinkeinoelämän yhteistyössä.

SKAL korostaa erilaisten poikkeuksien käyttöönoton tärkeyttä mm. kuljettajan pätevyyksien, ajo-oikeuksien ja ajo- ja lepoaikasäädöstenkin osalta poikkeusoloissa.

SKAL pitää tärkeänä lain 128 §:n mukaista korvausta omistusoikeuden tai käyttöoikeuden siirrosta. Pykälän mukaisesti on kuljetuspalveluja tarjoavalla yrityksellä oikeus saada mm. kuljetuskaluston tilapäisen käyttöoikeuden siirrosta, käyttöoikeuden rajoittamisesta ja kuljetuspalvelun tuottamisesta aiheutuvista vahingoista valtion varoista täysi korvaus. Kuljetusten korvaaminen on tärkeää toimialan elinvoimaisuuden kannalta myös poikkeusoloissa.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Janne Kojo
yhteiskuntasuhteiden päällikkö

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on maanteiden tavaraliikenteen ja logistisia palveluja tarjoavien yritysten edunvalvontajärjestö ja asiantuntija. Järjestö edustaa laajalti Suomen kuljetus- ja logistiikka-alaa ja sen jäsenistöön kuuluu noin 4 100 kuljetus- ja logistiikkayritystä ympäri Suomea.